

Suomi–ruotsi-suursanakirja

1986/1990–2021

1 Tausta

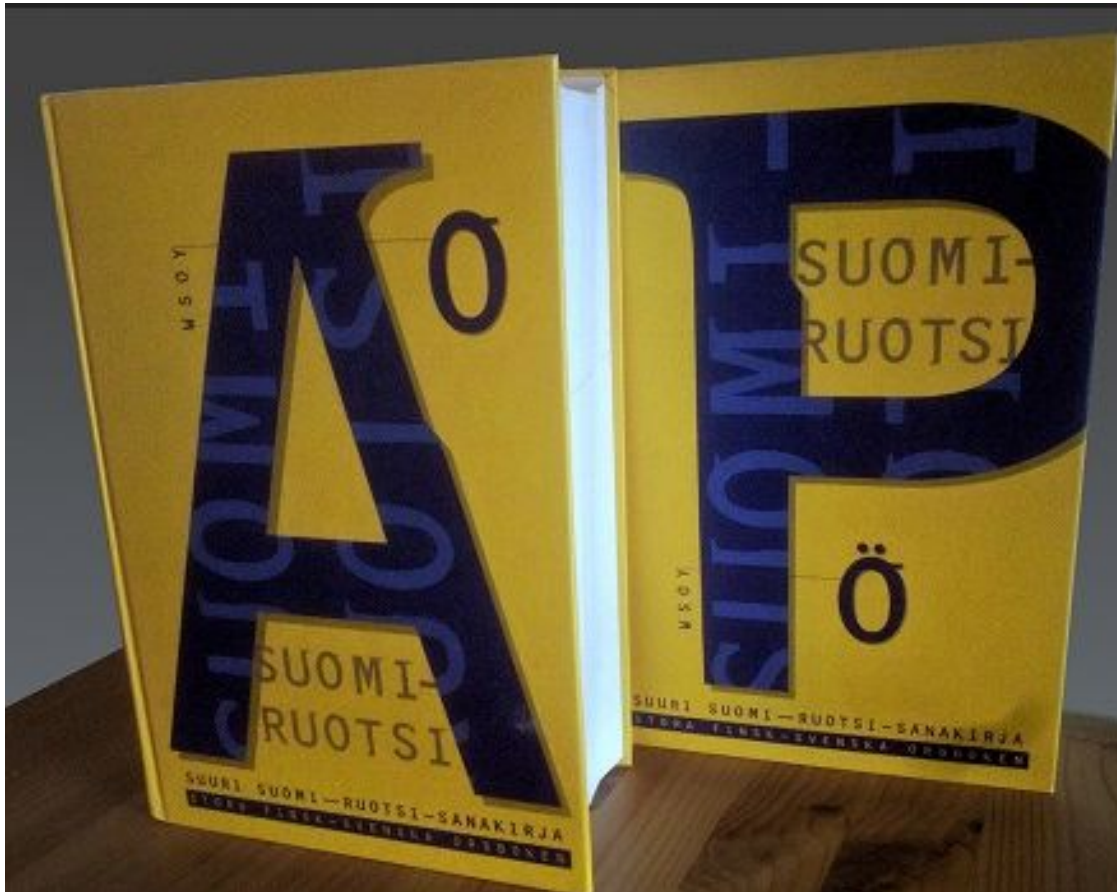
2 Päivitystyö 2016/2017–2020

Uusista ja vanhoista sanoista

Neutraalista kielestä

Ruotsinsuomesta

3 Tulevaisuus 2021–

**Suuri suomi–ruotsi-sanakirja 1997
(1986/1990–1996)**

**Suomi–ruotsi suursanakirja
2004
(2002–2003)**

Tervetuloa Suomi–ruotsi-suursanakirjaan

Haettava sana:

► Hakuvaihtoehdot

sanakirja ord·bok *-boken -böcker*
(leksikko) lexikon *-et =*

KS2020

KS2018

- **yksikielinen sanakirja** en enspråkig ordbok
- suomalais-ruotsalainen sanakirja** en finsk-svensk ordbok
- suomen yleiskielen sanakirja** en finsk allmänspråklig ordbok

Suomi–ruotsi-suursanakirja

kirjoita hakusana

▼ Hakutulokset (4 kpl): sanakirja

sanakirja

[sanakirjantekijä](#)

[sanakirjantoimittaja](#)

[sanakirjatyö](#)

sanakirja KS

ord | bok -boken -böcker;

(leksikko) lexikon -et =

▼ ESIMERKKEJÄ/EXEMPEL

yksikielinen sanakirja

- en enspråkig ordbok;

suomalais-ruotsalainen sanakirja

- en finsk-svensk ordbok;

suomen yleiskielen sanakirja

- en finsk allmänspråklig ordbok

Jaa artikkeli:

1990–1996

Birgitta Romppanen

Nina Martola

Ilse Cantell

Mats-Peter Sundström

Susanna Karjalainen

Pia Westerberg

2002–2003

Ilse Cantell

Nina Martola

2017–2020

Nina Martola

Pia Westerberg

Riina Heikkilä

Tarja Larsson

Tekniikka

Monica Martens

Göteborgin yliopisto

Uusia ilmiöitä – uusia sanoja

---

geokätköilijä geocachare -n =

jalkapallohuligaani fotbollshuligan -en -er

mobiilimaksu mobilbetalning-en -ar

tyylikonsultti stilkonsult -en -er

Vanhentuneet ilmiöt – vanhentuneita sanoja

---

atk-tuki

koneompelija

kotitietous

merenkululaitos

päivätalletuskorko

ratavirasto

vossikka

Uusia ilmiöitä – uusia merkityksiä

ajuri⁶ **KS**

---

1 (tietotekn) drivrutin -en -er

2 (ajomies, hevosta ajava) körkarl -en -ar; kusk -en -ar
kuljettaja chaufför -en -er

3 (tal) **vauhdittaja** pådrivare -n =

Uusia ilmiöitä – uusia merkityksiä

2004

automaattikortti automatkort
(*pankin*): (*suomr*) bankautomatkort;
(*ruotsr*) bankomatkort

automaattikortti

2020

ajokortista automatkörkort -et =;
(*puhek myös*) automatkort

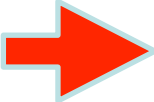

Poisjääneitä merkityksiä

nelkku 1*A KS

(*koul*) fyr|a -an -or

Esimerkkejä/Exempel

 hän sai saksasta nelkun

- (*suomr*) han fick fyra i tyska;
-   (*ruotsr toiseksi paras arvosana*) han fick en fyra i tyska;
- (**hylätty**) han fick streck i tyska

Käsityksemme neutraalista kielestä

mustalainen zigenare
(*naisesta*) zigenerska
(*halv*) tattare
mustalaisten kulttuuri
zigenarkultur, zigenesk kultur

mustalainen
(*vanh, halv*) zigenare
(*naisesta*) zigenerska
ks. ***romani 1***

intiaani
(*alkuperäisamerikkalainen*)
ursprungsamerikan, urfolksamerikan
(*aik*) indian
(*naisesta*) indianska

Käsityksemme neutraalista kielestä

vammainen³⁸ **KS**

---

person med funktionsnedsättning (*taiv person | en -er*)
(*yleisk myös*) person med funktionsvariation
(*puhek*) funkis -en -ar (*vars ruotsr*)
(*vars aik*) handikappad (*myös subst. adj*)
(*vanh*) (**vammautunut**) invalidiserad

▼ ESIMERKKEJÄ/EXEMPEL

hän on vammaainen

- hon har en funktionsnedsättning

vammaainen lapsi

- ett barn med [en] funktionsnedsättning

Käsityksemme neutraalista kielestä

invalidihissi

tillgänglig hiss, tillgänglighetsanpassad hiss
(*vars aik*) handikapphiss

invataksi

rullstolstaxi -n =
(*kuljetuspalvelu*) färdtjänst -en

vammaisliikunta paraidrott

vammaispuhelin

(*tekstipuhelin*) texttelefon -en -er
(*turvapuhelin*) trygghetslarm -et =

Sukupuolineutralius

- **ansaita**: *hän sai ansaitsemansa rangaistuksen* **han** fick det straff han förtjänade;
- **ansaita**: *hän olisi ansainnut paremman kohtalon* **han** hade förtjänat (varit förtjänt av) ett bättre öde;
- **ansio**: *hän sai ilman omaa ansiotaan hyvän viran* **han** fick en bra tjänst utan egen medverkan;
- **ansio**: *hänellä on suuret ansiot tutkijana* **han** är en välmeriterad forskare;
- **ansiosta**: *hän sai haukut aivan ansiosta* **han** fick en välförtjänt utskällning
- **ansioton**: *hän ei ole aivan ansioton viranhakija* **han** är inte helt utan meriter för den tjänst han söker
- **ansoittaa**: *hän ansoitti koko pellon* **han** lade ut fällor över hela åkern
- **antaa**: *hän ei ole antanut tietoja olinpaikastaan* **han** har inte uppgivit sin vistelseort;
- **antaa**: *hän antoi sellaisen opetuksen, että poika varmasti oppii* **han** läxade upp pojken riktigt ordentligt;
- **antaa**: *hän antoi ymmärtää olevansa väsynyt* han lät förstå att **han** var trött;
- **antaumus**: *hän paneutui työhönsä antaumuksella* **han** satte sig in i sitt arbete med stor entusiasm
- **antautua**: *hän antautui täysin sosiaaliselle työlle* **han** hängav sig åt socialt arbete;
- **antautua**: *hän oli antautunut kuuntelemaan musiikkia* **han** hade helt gått upp i att lyssna på musik
- **anti**: *tuon yrityksen anti jäi hänelle vähäiseksi* det försöket hade **han** inte mycket för;
- **apea**: *hän on apealla mielellä* **han** är dyster till sinnes;

1990-luvun periaate: hän>han

Sukupuolineutralius?!!

jauhopeukalo	<i>hon har tumme med bakning</i>
jouluapulainen	<i>hon arbetar [som extrabiträde] på ett varuhus under julruschen</i>
kainalo	<i>hon återvände till sin makes trygga famn</i>
kudontatyö	<i>hon visade vad hon hade vävt (stickat)</i>
lirkutella	<i>hon lyckades lirka igenom det hon ville</i>
malli	<i>hon satt modell för en skulptör</i>
peilaus	<i>efter att ha speglat sig en tredje gång beslutade hon sig för att köpa kjolen</i>
raahata	<i>hon släpade med sin man på konserter</i>
siipi	<i>hon fick komma med tack vare sin man</i>
toivomus	<i>hon blev hemmafru på sin mans önskan</i>

1990-luvun ennakkoluuloisia *hon*-esimerkkejä

riippuvuusvastaanotto
(*Ruots*) beroendemottagning

Ruots: Ruotsissa; Ruotsin virallisessa kielenkäytössä
Suom: Suomessa; Suomen virallisessa kielenkäytössä
ruotsr: ruotsinruotsissa
suomr: suomenruotsissa

matkustusilmoitus

(*Suom*) reseanmälan

(*Ruots läh*) anmälan till svensklistan

merkonomi

(*Suom*) merkonom

(*Ruots läh*) gymnasieekonom,
ekonomiassistent

henkilötyökuukausi (*Suom*) månadsverke
(*Ruots läh*) månadsarbetstid
ks. myös **viikkotyöaika**

henkilötyöpäivä (*Suom*) dagsverke
(*ruotsr läh*) dagarbetstid

henkilötyövuosi (*Suom*) årsverke
ks. myös **vuosityöaika**

viikkotyöaika (*Ruots*) veckoarbetstid
ks. myös **henkilötyökuukausi**

vuosityöaika (*Ruots*) årsarbetstid
ks. myös **henkilötyövuosi**

esikoulu

1 (*Suom*) ks. **esiopetus**

(*suomr*) (6-vuotiaille annettavasta opetuksesta) förskola

2 (*Ruots*) (*virallisen päivähoidon nimikkeenä*) förskola

ks. myös **esikoululuokka**

esiopetus

(*Suom*) förskoleundervisning (*om undervisning i förskoleklass*)

ks. myös **esikouluopetus**

esikouluopetus

1 (*Suom*) ks. **esiopetus**

2 (*Ruots päivähoito*) förskoleundervisning

esikoululuokka

(*Ruots*) förskoleklass (*myös suomr yleisk*)

Päivitys 2016/17–2020

Tulos:

n. 14 700 uutta hakusanaa
n. 3 400 päivitettyä artikkelia
yli 110 000 artikkelia yhteensä

Sanakirja julkaistiin 17.12.2020 Kotimaisten kielten keskuksen järjestelmässä

Suomi–ruotsi-suursanakirja

kirjoita hakusana

▼ Hakutulokset (1 kpl): päivitys

päivitys

päivitys³⁹ **KS**

(vars atk, **näytön, aineiston**) uppdatering -en -ar (jnk av ngt);
(**ohjelmiston, laitteiston**) uppgradering (jnk av ngt)

▼ ESIMERKKEJÄ/EXEMPEL

virheet korjattiin päivityksessä

- felen korrigerades vid uppdateringen

(*teletekn*) sijainnin päivitys

- lägesuppdatering,
- positionsuppdatering;

ks. myös [käännösmalli 2](#)

Jaa artikkeli:

kaino.kotus.fi/suomi-ruotsi

**Sanakirjaa koskevat
kommentit:**

[palautelomake](#)

tai

pia.westerberg@kotus.fi 22